

CHEMICKÉ ZABEZPEČENÍ

OPERAČNÍ MANÉVRUJÍCÍ SKUPINY

Organizace chemického zabezpečení operační manévrující skupiny frontu (armády) vychází z obecně platných zásad chemického zabezpečení útočné operace. Zásady bojového použití této skupiny a pravděpodobný zámysl nepřítele v použití ZHN proti nim budou vytvářet specifické požadavky na rozsah úkolů chemického zabezpečení, organizaci a způsoby jejich realizace. Cíle chemického zabezpečení skupiny jsou i ve zvláštních podmínkách její činnosti naplňovány souhrnem účinných opatření k ochraně vojsk a týlu proti radioaktivním a otravným látkám, použitím dýmu a splněním součinnostních úkolů chemického vojska. Složitou otázkou chemického zabezpečení bude při zasazení skupiny do sražení, sladění ukazatelů rozmachu činnosti skupiny s realizační náročností úkolů chemického zabezpečení, dosažení požadovaného stupně jeho účinnosti při vysoké dynamice operace a zabezpečení vojsk nezbytným chemickým materiálem na celou hloubku plnění úkolů. Plánování chemického zabezpečení činnosti skupiny je nedílnou součástí plánování útočné operace frontu (armády). Složitost úkolů operační manévrující skupiny vyžaduje za všech okolností tvrdící přístup odborných funkcí nářů chemického vojska a dovedné řešení úkolů chemického zabezpečení na základě konkrétní situace a úkolů vojsk frontu (armády).

K ničení skupiny bude nepřítelem používat všech druhů ZHN především ke splnění těchto cílů:

— zmařit zasazení skupiny do sražení hromadnými jadernými a chemickými údery. Objekty vzdušných jaderných úderů nepřítele budou především vojska v prostoru soustředění a ve výchozím prostoru pro zasazení. Pozemní jaderné údery může použít (podle situace na válčišti) s cílem vytvořit přehradná pásma s vysokými úrovněmi radiace na pochodových osách, na přechodech přes vodní překážky a terénní úseky. Chemické údery převážně rychle účinkujícími otravnými látkami použije k vyřazení nechráněné živé síly a narušení bojeschopnosti vojsk s nižším stupněm ukrytí. Použití trvalých otravných látek typu VX na přístupech k čarám zasazení by mělo značný vliv jak na úspěšné zasazení skupiny do sražení, tak i na plnění samostatných dlouhodobých úkolů;

— vzdušnými jadernými údery způsobit operační manévrující skupině hromadné ztráty na živé síle, bojové technice a materiálu. Narušení bojeschopnosti nebo vyřazením rozhodujících prvků sestavy skupiny z bojové činnosti zmařit splnění plánovaných úkolů. Objekty jaderných úderů mohou být i letiště, která využívá dopravní letectvo k přesunu potřebných zásob;

— vytvořit přehradní radiační pásma odpálením jaderných min ke zpomalení postupu vojsk a způsobení jim ztrát.

Vzhledem k tomu, že sestavu skupiny budou tvořit především tankové útvary a útvary na BVP a OT, zvláštní místo a vý-

znam v možnostech použití ZHN nepřítel budou mít neutronové zbraně.

Hlavní úkoly chemického zabezpečení skupiny budou plnit organické chemické jednotky vojsk vyčleněných do skupiny. Tyto síly a prostředky postačují ke splnění odborných úkolů chemického zabezpečení. Hlavním organizátorem chemického zabezpečení skupiny frontu (armády) bude náčelník chemického vojska. Zkušenosti z operačních a taktických cvičení ukázaly, že základní opatření chemického zabezpečení můžeme při průměrném tempu bojové činnosti 50 km za den plnohodnotně a účinně realizovat. Požadované průměrné tempo bojové činnosti skupiny 80 až 100 km za den v radiálním a chemickém průzkumu můžeme zabezpečit především využitím obrněné techniky. Při požadovaném tempu útoku je reálné úplnou speciální očistu zabezpečit pouze ve značně omezeném rozsahu. Řešení úkolů úplné speciální očisty vojsk bude vyžadovat zvláštní přístup odborných chemických funkcionářů s využitím TZ-74.

Zvláštnosti chemického zabezpečení operační manévrující skupiny

V období do zasazení skupiny těžiště radiálního a chemického průzkumu klademe na zabezpečení prostoru soustředění, vyčkávacího prostoru pro zasazení, pochodových os a čar zasazení. Plnění tohoto úkolu organizuje od vyvedení z prostoru soustředění NCHV frontu (armády) silami a prostředky frontu (armády) nebo silami a prostředky těch svazů a svazků, v jejichž pásmu probíhá zasazení. Ve prospěch skupiny plánujeme a do čáry dotyku organizujeme vzdušný radiální průzkum. Ostatní úkoly chemického zabezpečení organizujeme podle obecných zásad jako při zasazení druhých sledů (záloh). Přitom chceme zvýraznit potřebu uchování plné bojovosti chemických jednotek a útvarů začleněných do skupiny a jejich materiální a technické vybavení. V prostorech přechodů přes vodní překážky a při zasazení skupiny je nezbytné kalkulovat s použitím dýmů.

Úkoly chemického zabezpečení bojové činnosti skupiny po zasazení musí NCHV frontu (armády) plánovat variantně a v průběhu činnosti je nepřetržitě upřesňovat podle konkrétní situace.

Zvláštností radiálního a chemického průzkumu bude časté přenášení jeho úsilí tak, aby odpovídalo požadavkům změn bojové sestavy, rychlého uvolnění a svinování sil a jejich manévru k plnění

V souvislosti s plněním úkolů chemického zabezpečení vojsky združujeme význam chemických pozorovatelů jednotek a realizaci opatření k ochraně proti radioaktivním a otravným látkám dovedným používáním prostředků protichemické ochrany (včetně prostředků protiatomové a protichemické ochrany tanků a BVP), přístrojů radiálního a chemického průzkumu a dozimetrie a vojskových odmořovacích souprav.

Vzhledem k tomu, že operační manévrující skupina musí být zabezpečena pro plnění samostatných úkolů v operační hloubce, jedním ze závažných úkolů chemického zabezpečení bude stanovení optimální výše pohyblivých zásob chemického materiálu. Přitom bude potřebné dát do souladu potřebu zabezpečení vojsk po dobu činnosti v operační hloubce s možnostmi přepravní kapacity na jednotlivých stupních a z hlediska důležitosti materiálně zajistit splnění rozhodujících úkolů chemického zabezpečení.

Úkolů na novém směru. Jednotky radiálního a chemického průzkumu využijeme přednostně k zabezpečení míst velení, prostorů rozmístění raketového vojska, dělostřelectva a útvarů PVO. Přitom je třeba si vytvářet zálohu pro splnění nepředvídaných úkolů. Pro radiální chemický průzkum u vševojskových jednotek využijeme především chemické pozorovatele. Od nich získané údaje o použití ZHN a jejich účincích maximálně využijeme k upřesnění předpovědi. Rozsáhlý manévru klade zvýšené nároky na včasný průzkum značného počtu komunikací. Zvláštní situace může nastat v případě činnosti v pásmu radioaktivního zamoření vzniklých odpálením jaderných min. Na včasném zjištění údajů o skutečné radiální situaci, jejím rychlém vyhodnocení pro potřeby velitelů a štábů bude záviset rozsah radiálních ztrát a udržení požadované dynamiky činnosti. Pro zabezpečení tohoto úkolu bude vhodné organizovat vzdušný radiální průzkum s využitím vojskového letectva vyčleněného pro podporu skupiny. Informace o úderech ZHN bude sbírat a zpracovávat radiální středisko (výpočetní analytická skupina). Jejich úkolem je rovněž předávat údaje o použití ZHN nepřítelům a o radiální a chemické situaci v pásmu činnosti skupiny na radiální středisko frontu (armády). Předávání informací o úderech ZHN a jejich účincích jak

v rámci skupiny, tak směrem k radiačnímu středisku frontu (armády) bude klást zvýšené požadavky na spolehlivé spojení. Efektivnost radiačního a chemického průzkumu a opatření sběru a vyhodnocení údajů o použití ZHN nepřítelem a o jejich účincích můžeme ve vztahu k vysoké dynamice bojové činnosti skupiny spatřovat ve sladění činnosti všech sil a prostředků, vyčleněných k plnění úkolů v rychlém získání a zpracování údajů a v průběžném využívání závěrů z radiační a chemické situace veliteli a štáby. Do popředí zde vystupuje organizační stránka a rychlá reakce na vzniklou situaci.

Je třeba, aby NCHV armády (NCHS divize) věnoval zvýšenou pozornost součinnostním otázkám v rámci štábu armády (divize).

Zvláštní pozornost vyžaduje problematika speciální očisty vojsk. Charakter bojové činnosti skupiny by zpravidla neumožnil úplnou speciální očistu bojové techniky, materiálu a osob na místě speciální očisty. Těžiště speciální očisty zbraní a bojové techniky i dopravních prostředků bude spočívat na obsluhách (osádkách) s využitím vojskových odmořovacích souprav. Speciální očiště osob by zpravidla rovněž nepřesáhla rámec částečné očisty, přičemž zvláštní pozornost budeme věnovat prevenci vzniku za-

moření s využitím ochranných vlastností bojové techniky a dopravních prostředků.

Úplnou speciální očistu bojové techniky a dopravních prostředků mohou jednotky speciální očisty zabezpečit jen ve prospěch míst velení a ve zvláštních případech ve prospěch i některých útvarů v rámci obnovy jejich bojeschopnosti. Snížení počtu osob vyřazených z bojové činnosti v důsledku zamoření můžeme dosáhnout pouze dovedným sladěním souhrnu preventivních opatření s opakovanou částečnou speciální očistou. Můžeme předpokládat, že dlouhodobý pobyt v prostředcích protichemické ochrany jednotlivce, ztížené ovládnutí zamořené techniky a další negativní vlivy budou působit na bojeschopnost vojsk.

V souvislosti s řešením úkolů speciální očisty vojsk vzrůstá význam organizace kontroly stupně zamoření radioaktivními a otravnými látkami chemickými pozorovateli jednotek a bezprostřední využívání výsledků kontroly organickými veliteli.

V organizaci ostatních úkolů chemického zabezpečení není podstatných zvláštností. Jejich rozsah a účinnost bude ovlivňovat charakter bojové činnosti skupiny a jejich realizace bude často značně složitá, časově náročná a omezena možnostmi materiálního zabezpečení.

Problematika chemického zabezpečení operační manévrující skupiny frontu (armády) se vyznačuje svými zvláštnostmi. Samotné názory na plánování, organizaci a realizaci jednotlivých úkolů se teprve formují. V článku jsme uvedli některé zvláštnosti v porovnání s úkoly chemického zabezpečení boje a operace. Potřeba dalšího teoretického rozpracování zásad chemického zabezpečení skupiny a jejich ověření je zvláště významná, protože tato skupina plní v rámci frontové (armádní) útočné operace.